ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Дубенського ліцею № 2

_____ Любов ГОЛОВКО

29.08.2024 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Дубенського ліцею №2

Дубенської міської ради Рівненської області

на 2024 -2025 навчальний рік

Схвалено на засіданні педагогічної ради

(протокол №1 від 29. 08. 2024 р.)

Актуалізація основних стратегічних напрямів, зумовлена якісним оновленням змісту освіти, що полягає в необхідності привести її у відповідність із європейськими стандартами, потребами сучасного життя, запитами суспільства щодо якісної та доступної освіти. Прискорення темпів розвитку суспільства - визначальний фактор, що вимагає кардинальних змін у структурі, змісті, технологіях навчання і виховання. Тому особлива увага в сучасному освітньому просторі приділяється проблемі компетентнісного підходу до якості шкільної освіти.

Центральне місце у системі освіти належить середній школі. Світогляд закладається саме в школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та професійні якості. Тут вирішується чи людина захоче і зможе навчатися впродовж життя.

Нова українська школа – це ключова реформа Міністерства освіти і науки. Головна мета – створити школу, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й вміння застосовувати їх у житті. НУШ – це школа, до якої приємно ходити учням. Тут прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не боятись висловлювати власну думку та бути відповідальними громадянами. Нова школа дасть нам цілісну особистість, усебічно розвинену, здатну до критичного мислення. Патріота з активною життєвою позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення. Інноватора, здатного змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.Водночас батькам теж подобається відвідувати цю школу, адже тут панують співпраця та взаєморозуміння.Отже, місія сучасної школи полягає у тому, щоб допомогти кожній молодій людині усвідомити сенс життя, визначити власний образ буття, оволодіти універсальними константами життєвого світу в становлення її як творця, проектувальника життя, здатного у майбутньому будувати європейську демократичну державу.

Відповідно до цього зростає актуальність розробки інноваційних систем розвитку особистості засобами, які відповідають європейським стандартам сучасної освіти.

Реформування освіти передбачає відновлення змісту навчання з орієнтацією на ключові компетентності. Основою нової філософії навчання та виховання є розвиваюча життєтворча домінанта, становлення відповідальної особистості, здатної до саморозвитку, самоактуалізації, творчого самовираження; особистості мобільної, динамічної, конструктивної, уміючої самостійно будувати власну долю, стосунки з навколишнім світом, реалізувати своє життєве призначення через особистий вибір.

Пріоритетними напрямами розвитку освіти визначені:

1. Формування компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

2. Упровадження педагогіки життєтворчості та співпраці, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками, визначенні освітніх траєкторій та проектуванні особистості кожного учня..

3. Становлення умотивованого учителя, який має свободу творчості й розвивається професійно.

4. Забезпечення орієнтації на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм, наскрізного процесу виховання, який направлений на ціннісний розвиток особистості.

Розвиток пізнавальної активності учнів відбувається у процесі послідовного розвитку її компонентів від нижчих рівнів до найвищих. Від формування внутрішньої мотивації через пізнавальний інтерес до діяльності через вольовий компонент. Усі вищі духовні потреби людини – у пізнанні, самоствердженні, самовияві. Це є прагненням до самовдосконалення, саморозвитку. Використати ці потреби для мотивації навчання – відкрити шлях до підвищення якості шкільної освіти. Важливе значення у таких умовах набуває методологічна культура вчителя як основа його професійної компетентності. Адже реформування сучасної шкільної освіти потребує вчителя з високим творчим потенціалом, розвиненою самосвідомістю, здатністю до виховання активної, соціально зрілої особистості з високим рівнем громадянської відповідальності, яка готова вирішувати виклики сьогодення як у власному житті, так і в розбудові держави. Тому ефективність навчально-виховного процесу, реалізація основних завдань, які постали перед сучасною школою значною мірою залежать від культури професійного мислення педагога, його спрямованості на постійне самовдосконалення та самоактуалізацію професійної діяльності.

Обов’язковою є робота на новому етапі взаємозв'язку науки та практики, який характеризується залученням педагогів загальноосвітніх навчальних закладів до науково-дослідної роботи, організації та проведення педагогічних експериментів. Усе це потребує розвитку методологічної культури вчителя, його готовності до запровадження нових навчальних програм, підручників, інноваційних педагогічних технологій. Одночасно обов’язковою умовою використання сучасних педагогічних технологій, методичних заходів є збереження фізичного та психічного здоров’я учнів, формування позитивного ставлення до здорового способу життя.

Перспективний план визначає основні шляхи розвитку ліцею, скеровує педагогів до реалізації ціннісних пріоритетів особистості, задоволення освітніх потреб молоді,

створення розвивального середовища, у якому б реалізувалася сучасна модель випускника, творчо мислячої особистості, яка має бажання і здатність самостійно здобувати знання, застосовувати їх, активно діяти та прагнути до саморозвитку, самоствердження, самовизначення, самореалізації. Це цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення; патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення; інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Перспективний план розвитку школи спрямований в площину цінностей особистісного розвитку, варіативності й відкритості освітньої системи закладу, зумовлює модернізацію чинників, які впливають на якість навчально-виховного процесу, змісту освіти, форм і методів навчання й виховання, системи контролю й оцінювання, управлінських рішень, взаємовідповідальності всіх учасників навчально-виховного процесу.

План є комплексом науково-методичних, матеріально-технічних та управлінських проектів із визначенням шляхів їх реалізації. У ньому максимально враховані потреби педагогічного, учнівського та батьківського колективів закладу.

Філософія ліцею:

Навчання і виховання – життєтворчі, компетентнісно спрямовані.

Освіта – загальнорозвивальна, компетентнісна.

Мета діяльності вчителя - навчити вчитися дитину, шукти, думати, співробітничати, адаптуватися, включатися в роботу, розвиваючи фізичну, розумову, емоційно-вольову, духовну сфери на базі природних здібностей та потенціалу.

Система виховання – демократична.

Стиль відносин – гуманістичний.

Педагог школи як джерело творчості - учитель у постійній динаміці розвитку.

Основа діяльності : компетентнісний підхід.

Методології діяльності : гуманістична, життєтворча, синергетична, менеджментська, культурологічна.

Структура діяльності :

- ***організаційна:*** створення комфортного освітнього середовища та забезпечення рівного доступу до якісної освіти;
- ***аналітико-прогностична:*** моніторинг якості навчання та життєвої компетенції учнів;
- ***науково-методична:*** сучасний продуктивний урок, компетентнісно спрямовані педагогічні технології, розвиток інноваційного потенціалу інтелектуально обдарованих дітей;
- ***психологічна:*** психолого-педагогічний супровід особистості учня;
- ***валеологічна:*** становлення валеологічного світогляду учнів;
- ***соціальна:*** відпрацювання моделі державно-громадського управління, функціонування органів шкільного самоврядування, впровадження концепції громадянського виховання;

- ***креативна:*** створення умов для розвитку та реалізації потенціалу творчої особистості дитини та вчителя.

Пріоритетні цілі та завдання:

1. Упровадження у практику діяльності ліцею основних напрямів розвитку освіти, передбачених Концепцією нової української школи, орієнтуючись на вирішення загальнодержавних освітніх пріоритетів, забезпечення європейських стандартів якості та доступності освіти;

2. Вихід на шляхи педагогічного менеджменту та створення продуктивної особистісно-орієнтованої системи навчання, здоров`єзберігаючого освітнього середовища, дієве психологічне забезпечення навчально-виховного процесу.

3. Ефективне функціонування комплексної системи моніторингової діяльності та ефективне впровадження в навчальний та управлінський процес сучасних інформаційних технологій.

4. Відпрацювання особистісно зорієнтованої моделі навчально-виховного процесу у життєтворчому форматі, створення ситуації успіху в усіх сферах шкільної життєдіяльності та відкриття учням позитивних перспектив їхнього життєвого шляху; виявлення і розвиток у кожної дитини її індивідуальних здібностей та обдарувань; розвиток життєвої компетентності з орієнтацією на духовні цінності; посилення мотивації до самоосвіти та самовдосконалення особистості; розширення життєвого простору учнів за рахунок самоактуалізації особистості у різних сферах шкільної життєдіяльності.

5. Створення цілісної системи методичної роботи, яка ґрунтується на досягненнях науки, передового досвіду, спрямована на всебічне підвищення професійної майстерності кожного вчителя, на збагачення й розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу ліцею; підвищення рівня професійної компетентності вчителя у динамічній школі в світлі акмеологічного підходу, його методологічної культури та якості сучасного уроку.

6. Визначити пріоритетними напрямками виховної роботи: національно-патріотичне, превентивне та ціннісне виховання особистості, розвиток творчої обдарованості учнів, оптимізуючи систему виховної роботи через якісне функціонування органів шкільного самоврядування, підвищення ефективності ролі класного керівника; психологічний супровід та впровадження ефективних форм роботи батьківського всеобучу; посилення роботи з пропаганди здорового способу життя, профілактики тютюнопаління серед учнів різних вікових категорій; попередження дитячого травматизму; активне залучення учнів, які потребують особливої педагогічної уваги до гурткової та позакласної роботи.

7. Управлінське забезпечення розвитку ліцею

8. Інформатизація та естетизація освітнього середовища, поліпшення матеріально-технічної бази закладу.

Результат: ***становлення в сучасному суспільстві компетентної, духовно багатої, здібної до творчості та співпраці особистості.***

Освітні програми, які впроваджуються у 2024-2025 навчальному році

1- 4-і класи

1. Освітня програма початкової школи Дубенського ліцею Дубенської міської ради розроблена на основі Типової навчальної програми для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН України від 21.03. 2018 року №268 згідно Постанови КМУ від 21.02.2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»)

2. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання, які полягають у всебічному розвитку особистості дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і пізнавальних потреб, формування загальнокультурних і морально-етичних цінностей, оволодіння ключовими і предметними компетентностями та наскрізними вміннями, необхідними життєвими і соціальними навичками, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності ;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності і доступності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- взаємозв’ язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

3. Зміст програми має потенціал для формування в учнів таких **ключових компетентностей**:

- здатність спілкуватися рідною та англійською мовою;
- математична;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна;
- інформаційно-комунікаційна;
- здатність до навчання упродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна;
- підприємливість та фінансова грамотність;

та **наскрізних умінь**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обгрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

4. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна, у тому числі:

Рідномовна освіта

Іншомовна освіта

Математична

Природнича

Технологічна

Інформатична

Соціальна і здоров'язбережувальна

Громадянська та історична

Мистецька

Фізкультурна

5. Згідно програми визначено години для інваріанту та варіативної складової

Інваріантний складник

Назва освітньої галузі	**1 клас**	**2 клас**	**3 клас**	**4 клас**
Мовно-літературна	7	7	7	7
Іншомовна (англ.)	2	2	2	2
Математична	4	4	4	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3	3	4	4
Технологічна	1	1	1	1
Інформаційна		1	1	1
Мистецька	2	2	2	2
Фізкультурна	3	3	3	3

Варіативний складник

Додаткові години для вивчення	0	2	2	2

предметів освітніх галузей, проведення консультацій та групових занять				

6. Згідно наказу МОН України №128 від 20.02.2002р. узгоджено поділ на групи для вивчення англійської мови та української мови.

7. Для досягнення високих результатів навчання, окреслених в межах кожної галузі, пріорітетними є **інтерактивні форми і методи** організації освітнього процесу – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

8. **Методичний кабінет** – творча лабораторія ліцею, це умовна назва його діяльності щодо організації безперервної освіти та спілкування педагогічних працівників.

Методична робота спрямована на підсилення практичного напряму:

- навчальні семінари на базі відкритих уроків;
- розв'язання проблемних педагогіко-дидактичних завдань;
- інструктивно-методичні консультації і наради;
- уроки-тренінги;
- співбесіди з вчителями.

Підсилення наукового напряму:

- психолого-педагогічні семінари;
- презентації педагогічних новинок;
- проблемні семінари;
- педагогічні читання.

Колективна творчість, оприлюднення індивідуального доробку:

- випуск методичного бюлетеня;
- випуск методичних знахідок;
- круглий стіл.

Заохочення вчителів до активної творчої діяльності:

- предметні тижні;
- узагальнення педагогічного досвіду;
- ділові ігри, конкурси професійної майстерності та інше.

Особливе місце посідають тематичні засідання педагогічної ради. Готуючись до них, творчі групи вчителів виконують науково-теоретичні, практичні та соціально-статистичні завдання. Таким чином, педрада стає мініатюрною науково-педагогічною конференцією і, крім традиційних функцій, здійснює ще й координацію самоосвітньої роботи.

Програмно-методичне забезпечення навчально-виховного процесу:

- список підручників для початкової школи

1 клас

«Буквар і українська мова». (авт. Большакова І.О.)

«Математика». (авт. О Гісь) .

«Я досліджую світ» ч.1 і 2. (авт. І.О.Большакова)

«Англійська мова». (авт. Герберт Пухта.)

«Мистецтво» (Г .М. Масол)

2 класи

«Українська мова та читання»ч.1 і 2 (авт. Г.Сапун.)

«Англійська мова». (авт. А. Карпюк)

«Мистецтво». (авт. А.Масол)

«Математика». (авт.А.Заїка)

3 клас

«Математика»1ч. і 2ч. (А.Заїка)

«Я досліджую світ» ч.1 і 2 (авт. О.Волощенко)

«Англійська мова». (авт. А. Карпюк)

«Мистецтво». (авт. Л.Масол)

«Українська мова та читання»ч.1 і 2 (авт. Г.Сапун.)

4 клас

«Математика»1ч. і 2ч. (А.Заїка)

«Я досліджую світ» ч.1 і 2 (авт. О.Волощенко)

«Англійська мова». (авт. А. Карпюк)

«Мистецтво». (авт. Л.Масол)

«Українська мова» ч.1 і 2 (авт. Г.Сапун.)

«Інформатика» (О.Ломаковська)

Основна школа 5-9 класи

Освітня програма Дубенського ліцею для учнів 5-7-х класів розроблена у відповідності до Постанови Кабінету міністрів від 30.09.2020 р. № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти», 19.02.2021 року № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 02.02.2022 р. № 96 «Про внесення змін у додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року № 795» (перелік модельних навчальних програм), Наказу Міністерства освіти і науки України від 08.02.2022 р. № 140 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» підручникам 5 класу закладів загальної середньої освіти» зі змінами від 30.03.2022р. № 277, наказу Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 р. № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».

Для основної школи (8-9 класів) розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405. розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23

листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором, їх інтеграції, логічної послідовності їх вивчення, подані в рамках навчального плану;

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, за якими буде здійснено навчальний процес і, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» та розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 13090 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1067,5 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів –1190 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1260 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 2485 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня (далі –навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову. Заклад використовує Таблицю 1,8,9 до Типової освітньої програми

Заклад загальної середньої освіти з мережею 5-9 класів: 5-х – 2 кл., 6-х – 2 кл., 7-х – 2 кл., 8-х – 2 кл., 9-х – 2 кл. Всього: 10 класів.

Варіативна складова Типових планів використовується на:

- збільшення кількості годин на вивчення предметів інваріантної складової; у такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми, передбаченої навчальною програмою, здійснюється вчителем самостійно – у 5а, б класах – 0,5 годин англійської мови, 6-м класі – 1 година математики, 1,5 годин - англійської мови, у 8-х допрофільне вивчення математики і фізики, у 9а і 9б- години поглибленого вивчення математики.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів (англійської мови, української мови, інформатики, трудового навчання)

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. ***Навчальні ресурси:*** підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач;

		використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. ***Навчальні ресурси:*** моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення;

		використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:*** культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:*** математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:*** усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних

		норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проєктах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	**Коротка характеристика**
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних *навчальних програмах*.

10, 11-й класи

Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти». Робочий навчальний план для учнів 10-го класу складено за Типовою освітньою програмою

закладів загальної середньої освіти 3 ступеня,затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (таблиця 2,3) та у відповідності до мультипрофільного навчання у динамічних групах.Для учнів 11-го класу за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти 3ступеня,затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 406(таблиця 5,9,13). Типова освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натепер подані в рамках навчальних планів (таблиці 1-25);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 26; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження учнів 10-11-х класів складає 2870 годин/навчальний рік: для 10-го класу – 1540годин/навчальний рік, для 11-го класу – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня (далі –навчальний план).

Навчальними планами старшої школи передбачається реалізація освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Години варіативної складової передбачаються на:

1) збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової;

2) упровадження курсів за вибором;

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Оскільки, закладі загальної середньої освіти відсутнє належне матеріально-технічне забезпечення та за бажанням учнів і батьків використовується варіант навчального плану універсального профілю, складеного відповідно до академічного рівня змісту освіти. Цей варіант навчального плану є універсальним; навчальний час рівномірно розподілений між окремими предметами. Основними напрямами диференціації навчання є розширення вивчення окремих предметів, доповнення інваріантної складової навчальних планів додатковими предметами та курсами за вибором учнів, факультативами; запровадження індивідуальної форми навчання з метою якісної підготовки до ЗНО, роботии з обдарованими учнями, поглибленого вивчення предмету.

Заняття з курсу "Захист Вітчизни" наприкінці навчального року в рамках навчальної практики учнів проводяться з використанням навчально-методичної бази військової частини.

Вивчення екології у 11-х класах можна здійснювати інтегровано з біологією. У такому випадку на інтегрований курс відводиться 2 години на тиждень (1,5 – біологія + 0,5 – екологія).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	**Ключові компетентності**	**Компоненти**
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.

		Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. ***Навчальні ресурси:*** підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач, і обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за

		допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. ***Навчальні ресурси:*** моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії;

		враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:*** культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:*** математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:*** усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров’я (текстові завдання, пов’язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов’язані із ризиками для життя і здоров’я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв’язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв’язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв’язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої

загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Естетична культура

Математика

Природознавство

Технології

Здоров’я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних *навчальних програмах*

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Також - екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія проводиться з метою цілеспрямованого ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Екскурсії покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів.

Функцію перевірки, оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень досягнень учнів буде вивчатись: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок з окремих предметів; проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проектів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів ЗНО.

Структура навчального року

Відповідно до статті 15 (розділ XII) Закону України «Про освіту» структура навчального року, тривалість на навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу передбаченого програмою.

2024/2025 навчальний рік розпочинається 02 вересня 2024 року та закінчується не пізніше 1 липня 2025 р.

Орієнтовна структура навчального року:

I семестр - з 02.09.2024р. по 20.12.2024р.;

II семестр - з 06.01 .2025р. по 30.05.2025р.

Впродовж навчального року проводяться канікули:

осінні канікули - з 26.10.2024р. по 03.11.2024р.;

зимові канікули - з 21.12.2024р. по 05.01.2025р.;

весняні канікули - з 22.03.2025р. по 30.03.2025р..

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 30 травня 2025 року.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення НМТ)

Навчальна практика та навчальні екскурсії за рішенням педагогічної ради проводяться протягом навчального року.

Ліцей працює в режимі 5 робочих днів з двома вихідними – субота, неділя. Навчальні заняття проводяться в одну зміну з 8.30 год. і регламентуються розкладом уроків та внутрішньошкільним розпорядком